

Υπόθεση T-369/03

Arizona Chemical BV κ.λπ.
κατά
Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Οδηγία 67/548/ΕΟΚ — Άρνηση αποχαρακτηρισμού του κολοφώνιου ως επικίνδυνης ουσίας — Προσφυγή ακυρώσεως — Πράξη μη δυνάμενη να προσβληθεί — Αγωγή αποζημιώσεως — Παραγραφή — Ένσταση ελλείψεως νομιμότητας — Απαράδεκτο»

Διάταξη του Πρωτοδικείου (τρίτο τμήμα) της 14ης Δεκεμβρίου 2005 II - 5845

Περίληψη της διατάξεως

1. Προσφυγή ακυρώσεως — Πράξεις δεκτικές προσφυγής — Έννοια — Πράξεις παράγουσες δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα — Διαδικασία προσαρμογής στην τεχνολογική πρόοδο της οδηγίας περί ταξινόμησης των επικίνδυνων ουσιών — Έγγραφο της Επιτροπής περί απορρίψεως της αιτήσεως ορισμένων παραγωγών για τον αποχαρακτηρισμό της ουσίας που παράγουν — Δεν εμπίπτει

(Άρθρο 230 ΕΚ· οδηγία 67/548 του Συμβουλίου, άρθρο 29)

2. Προσφυγή ακυρώσεως — Φυσικά ή νομικά πρόσωπα — Πράξεις που τα αφορούν άμεσα και ατομικά — Οδηγία σχετικά με την ταξινόμηση, τη συσκευασία και την επισήμανση επικίνδυνων ουσιών — Οδηγία μη παρέχουσα στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δικονομικές εγγυήσεις — Προσφυγή των εν λόγω επιχειρήσεων κατά πράξεως που εντάσσεται στη διαδικασία τροποποίησης της οδηγίας — Απαράδεκτη
(Άρθρο 230, εδ. 4, ΕΚ· οδηγία 67/548 του Συμβουλίου, άρθρο 14 και παράρτημα VI, σημεία 1.7.2, εδ. 3, 4.1.3, 4.1.4 και 4.1.5)
 3. Προσφυγή ακυρώσεως — Φυσικά ή νομικά πρόσωπα — Πράξεις που τα αφορούν άμεσα και ατομικά — Κανονιστική πράξη — Υποχρέωση επιμελείας — Υποχρέωση μη παρέχουσα δικαίωμα προσφυγής στις επιχειρήσεις που μετέσχον στη διαδικασία εκδόσεως
(Άρθρο 230, εδ. 4, ΕΚ)
 4. Αγωγή αποζημιώσεως — Προθεσμία παραγραφής — Έναρξη — Ευθύνη από κανονιστική πράξη — Ημερομηνία εμφανίσεως των ζημιολογών αποτελεσμάτων της πράξεως
(Οργανισμός του Δικαστηρίου, άρθρο 46)
 5. Αγωγή αποζημιώσεως — Προθεσμία παραγραφής — Έναρξη — Διαρκής ζημία — Ημερομηνία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη
(Οργανισμός του Δικαστηρίου, άρθρο 46)
 6. Διαδικασία — Εισαγωγικό δικόγραφο — Τυπικά στοιχεία του δικογράφου — Προσδιορισμός του αντικείμενου της διαφοράς — Συνοπτική έκθεση των προβαλλόμενων ισχυρισμών — Αγωγή αποβλέπουσα στην αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από κοινοτικό όργανο — Απουσία των εν λόγω στοιχείων — Λόγοι απαραδέκτου δημοσίας τάξεως
(Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, άρθρο 44 § 1, στοιχείο γ')
1. Είναι απαράδεκτη προσφυγή ακυρώσεως που ασκούν οι παραγωγοί ουσίας εγγεγραμμένης ως ευαίσθητοποιητικής στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν στην ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών, κατά της αρνήσεως της Επιτροπής να προτείνει στην κανονιστική επιτροπή τροποποίηση της εν λόγω οδηγίας, στο πλαίσιο της διαδικασίας της εικοστής ένατης προσαρμογής της οδηγίας στην τεχνολογική πρόοδο,
- με σκοπό τον αποχαρακτηρισμό της ουσίας αυτής.
- Συγκεκριμένα, δεν αρκεί η αποστολή εγγράφου από ένα κοινοτικό όργανο προς τον αποδέκτη του, ως απάντηση σε αίτηση υποβληθείσα από τον τελευταίο, για τον χαρακτηρισμό ενός εγγράφου ως αποφάσεως κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, καθότι αντικείμενο

προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ μπορούν να αποτελέσουν εκείνα μόνον τα μέτρα των οποίων οι έννομες συνέπειες είναι δεσμευτικές και ικανές να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας ουσιαστικά τη νομική του κατάσταση.

Συναφώς, η προσβαλλόμενη πράξη εντάσσεται στην προκαταρκτική φάση εξετάσεως των εγγενών ιδιοτήτων των οικείων ουσιών, η οποία, εκτός του ότι αφορά τα ατομικά συμφέροντα των οικείων επιχειρήσεων ή ότι προετοιμάζει ατομική απόφαση έναντι αυτών, συνιστά απλώς την προκαταρκτική φάση μιας κανονιστικής πράξεως, ήτοι της προτάσεως τροποποιήσεως μιας οδηγίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 της οδηγίας 67/548. Εξάλλου, θα ήταν αντίθετο προς τις προεκτεθεισες αρχές να παρέχεται στους ιδιώτες η δυνατότητα να μετατρέψουν τη διαδικασία που οδηγεί στη θέσπιση κανονιστικών πράξεων για την τροποποίηση της οδηγίας 67/548 σε διαδικασία ατομικού χαρακτήρα, υποβάλλοντας στην Επιτροπή γραπτή αίτηση στην οποία το θεσμικό όργανο οφείλει να απαντήσει βάσει του γενικού κανόνα ορθής συμπεριφοράς που καθιερώνει το άρθρο 21, τρίτο εδάφιο, ΕΚ. Μια τέτοια απάντηση, ακόμη και αν έχει οριστικό χαρακτήρα, δεν μπορεί να μεταβάλει τη νομική φύση της διαδικασίας που οδηγεί στην ταξι-

νόμηση ή τον αποχαρακτηρισμό ουσιών ούτε αρκεί, αφ' εαυτής, για να νομιμοποιηθεί ο αποδέκτης της προς άσκηση προσφυγής.

Περαιτέρω, η άρνηση ενός κοινοτικού οργάνου να προβεί στην ανάκληση ή στην τροποποίηση μιας πράξεως δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πράξη της οποίας η νομιμότητα μπορεί να ελεγχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 230 ΕΚ, εκτός αν η ίδια η πράξη που το κοινοτικό όργανο αρνήθηκε να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει θα μπορούσε να προσβληθεί δυνάμει της διατάξεως αυτής. Η αιτούμενη από τις προσφεύγουσες πρόταση τροποποιήσεως της εν λόγω οδηγίας δεν συνιστά πράξη δυνάμει να προσβληθεί δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, λόγω του αμιγώς ενδιάμεσου και προπαρασκευαστικού της χαρακτήρα, καθότι, από τις πράξεις ή αποφάσεις που καταρτίζονται κατόπιν διαδικασίας που περιλαμβάνει περισσότερα στάδια, συνιστά κατ' αρχήν πράξη δυνάμει να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως μόνον το μέτρο το οποίο καθορίζει οριστικώς τη θέση του οικείου κοινοτικού οργάνου μετά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας και όχι τα ενδιάμεσα μέτρα, σκοπός των οποίων είναι η προετοιμασία της τελικής αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 56, 60, 63, 64, 66)

2. Το γεγονός ότι ένα πρόσωπο παρεμβαίνει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στη διαδικασία που οδηγεί στην έκδοση κοινοτικής πράξεως δεν είναι ικανό να

το εξατομικεύσει σε σχέση με την εν λόγω πράξη, πράγμα που συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι η εν λόγω πράξη δεν παράγει δεσμευτικές έννομες συνέπειες έναντι αυτού, παρά μόνον αν η εφαρμοστέα κοινοτική ρύθμιση του χορηγεί ορισμένες δικονομικές εγγυήσεις. Έτσι, όσον αφορά μεταξύ άλλων τις κανονιστικές πράξεις για τις οποίες, κατ' αρχήν, ούτε η διαδικασία επεξεργασίας των κανονιστικών πράξεων ούτε η φύση των πράξεων αυτών απαιτούν, δύναμει των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου μεταξύ των οποίων καταλέγεται και το δικαίωμα ακροάσεως, τη συμμετοχή των θιγόμενων προσώπων εκτός αν η συμμετοχή στη διαδικασία αυτή προβλέπεται ρητώς, θα ήταν αντίθετο προς το γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 230 ΕΚ, ελλείψει ρητώς εγγυημένων διαδικαστικών δικαιωμάτων, να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε ιδιώτη, ως εκ του ότι μετέσχε στο προπαρασκευαστικό στάδιο μιας πράξεως νομοθετικής φύσεως, να ασκεί ακολούθως προσφυγή κατά της εν λόγω πράξεως.

επιχειρήσεις αυτές απολαύουν δικονομικών εγγυήσεων. Ειδικότερα, το σημείο 1.7.2, τρίτο εδάφιο, του παραρτήματος VI της οδηγίας αυτής, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων να υποβάλουν σχετική πρόταση στις αρμόδιες αρχές ενός κράτους μέλους, όταν έχουν νέες πληροφορίες, καθώς τα σημεία 4.1.3, 4.1.4 και 4.1.5 του εν λόγω παραρτήματος και το άρθρο 14 της ίδιας οδηγίας, τα οποία αφορούν τις υποχρεώσεις ενημερώσεως των επιχειρήσεων αυτών, δεν παρέχουν στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ουδεμία δικονομική εγγύηση σε κοινοτικό επίπεδο. Επομένως, οι εν λόγω διατάξεις δεν είναι ικανές να καταστήσουν παραδεκτή την προσφυγή που άσκησαν οι επιχειρήσεις αυτές κατά της αρνήσεως της Επιτροπής να υποβάλει, στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας προσαρμογής, πρόταση τροποποιήσεως στην κανονιστική επιτροπή.

(βλ. σκέψεις 72-74, 76-78, 80)

Συναφώς, η οδηγία 67/548, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν στην ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών, δεν περιέχει διάταξη με την οποία να παρέχεται στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, όπως οι επιχειρήσεις παρασκευής και πωλήσεως του κολοφώνιου και των παραγώγων του, το δικαίωμα να κινούν τη διαδικασία προσαρμογής της οδηγίας αυτής στην τεχνολογική πρόοδο ούτε και κανόνα που να επιβάλλει στην Επιτροπή, προτού υποβάλει πρόταση προσαρμογής, να ακολουθεί διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας οι

3. Στο πλαίσιο διαδικασίας για την έκδοση κανονιστικών πράξεων, η υποχρέωση επιμελείας που υπέχουν τα θεσμικά όργανα συνιστά κυρίως αντικειμενική δικονομική εγγύηση, απορρέουσα από την απόλυτη και άνευ όρων υποχρέωση του κοινοτικού θεσμικού οργάνου για την κατάρτιση κανονιστικής πράξεως και όχι από την άσκηση ατομικού δικαιώματος. Συνεπώς, μια τέτοια υποχρέωση, η οποία έχει διαφορετικό περιε-

χόμενο από την υποχρέωση που ισχύει στις διοικητικές διαδικασίες που προορίζονται για τη θέσπιση ατομικών πράξεων, δεν παρέχει ευθέως δικαιώματα στους φορείς που μετέχουν στη διαδικασία εκδόσεως και δεν τους παρέχει επίσης δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής.

εμφανιστούν τα ζημιόγωνα αποτελέσματα της πράξεως αυτής και, κατά συνέπεια, προτού οι ενδιαφερόμενοι υποστούν βεβαία ζημία.

(βλ. σκέψεις 106, 107)

(βλ. σκέψεις 86-88)

4. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου πενταετής προθεσμία παραγραφής για τις αξιώσεις κατά της Κοινότητας στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης δεν μπορεί να αρχίσει να τρέχει αν δεν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η υποχρέωση αποζημιώσεως. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι η ύπαρξη παράνομης συμπεριφοράς των κοινοτικών οργάνων, το υποστατό της προβαλλόμενης ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συμπεριφοράς και της ζημίας. Η προϋπόθεση που αφορά τη με βεβαιότητα ύπαρξη ζημίας πληρούται εφόσον η ζημία επίκειται και μπορεί να προβλεφθεί με αρκετή βεβαιότητα, έστω και αν δεν μπορεί ακόμη να υπολογιστεί αριθμητικώς με ακρίβεια.

Στις περιπτώσεις στις οποίες η ευθύνη της Κοινότητας προκύπτει από κανονιστική πράξη, η προθεσμία παραγραφής δεν μπορεί να αρχίσει να τρέχει προτού

5. Σε μια τέτοια περίπτωση διαρκούς ζημίας, η κατά το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου πενταετής παραγραφή ισχύει, σε σχέση με την ημερομηνία της διακοπτικής της παραγραφής πράξεως, για την περίοδο που προηγείται πλέον των πέντε ετών από την ημερομηνία αυτή, χωρίς να επηρεάζει τα δικαιώματα που γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια μεταγενέστερων περιόδων. Συναφώς, το εν λόγω άρθρο 46 ορίζει ως πράξη διακοπτική της παραγραφής είτε το δικόγραφο της αγωγής που κατατέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου είτε την προηγούμενη αίτηση που ο ζημιωθείς δύναται να υποβάλει στο οικείο θεσμικό όργανο.

(βλ. σκέψη 116)

6. Δυνάμει του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, σχετικά με το περιεχόμενο του δικογράφου της αγωγής, η μη τήρηση του οποίου συνιστά λόγο απαραδέκτου δημοσίας τάξεως, κάθε δικόγραφο πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς

και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να εμφανίζονται κατά τρόπο αρκούντως σαφή και συγκεκριμένο ώστε να μπορεί ο καθού να προετοιμάσει την άμυνά του και το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της προσφυγής ή της αγωγής, ενδεχομένως, χωρίς άλλα στοιχεία προς στήριξή της. Όσον αφορά, ειδικότερα, δικόγραφο αγωγής με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση ζημιών φερομένων ως προκληθεισών από κοινοτικό όργανο, αυτό

πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που θα καθιστούν δυνατή την εξατομίκευση της ενέργειας που ο ενάγων προσάπτει στο όργανο, τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ενέργειας και της ζημίας, καθώς και τον χαρακτήρα και την έκταση της ζημίας αυτής.

(βλ. σκέψεις 119, 120)